

Sygn. akt III KRS 19/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)

SSN Dawid Miąsik (sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania J. A.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 12 stycznia 2016 r. o przedstawieniu wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...], ogłoszonym w Monitorze Polskim [...]

z udziałem L. O.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 lipca 2016 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej jako Rada) podjęła 12 stycznia 2016 r. uchwałę nr [...] w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w [...], ogłoszonym w Monitorze Polskim z [...]. Na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z

dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2011 r. Nr 126, poz. 714 ze zm., dalej jako ustawa o KRS) Rada postanowiła: 1) przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w [...] kandydaturę Pani L. O. – sędziego Sądu Rejonowego w [...]; 2) nie przedstawiać Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego kandydatury Pana J. A. - sędziego Sądu Rejonowego w [...].

W uzasadnieniu uchwały Rada wyjaśniła, że po ponownym rozpoznaniu sprawy, w wyniku uchylenia uchwały Rady z 7 maja 2015 r., nr 695/2015 wyrokiem Sądu Najwyższego z 5 listopada 2015 r., III KRS 76/15 (Legalis nr 1399191) oraz po uzupełnieniu materiału dowodowego o wysłuchanie Pani D. W. – Przewodniczącej Wydziału [...] Sądu Okręgowego w [...] oraz Pana W. D. – Prezesa Sądu Okręgowego w [...], postanowiła podzielić stanowisko Zespołu członków Rady w przedmiocie wystąpienia z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w [...] Pani L. O.. Podejmując uchwałę o takiej treści Rada uwzględniła uzyskane przez kandydatów oceny kwalifikacyjne, ich doświadczenie zawodowe, opinie służbowe, oceny ze studiów i egzaminu zawodowego, opinie Kolegium Sądu Apelacyjnego i wyniki głosowania Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...].

W ocenie Rady, kandydatka przedstawiona z wnioskiem o powołanie na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w [...] posiada większe doświadczenie zawodowe, zdobyte najpierw na stanowisku asesora sądowego, następnie zaś sędziego Sądu Rejonowym w [...], a także Przewodniczącej Wydziału [...] oraz Wiceprezesa tego Sądu. Wyższe studia prawnicze ukończyła z oceną dobrą i złożyła egzamin sędziowski z ogólnym wynikiem dobrym. Kandydatka systematycznie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe. Ukończyła dwa kierunki studiów podyplomowych z zakresu prawa rodzinnego i prawa cywilnego dla sędziów. Kandydatka uzyskała pozytywną ocenę kwalifikacyjną, sporządzoną przez sędziego wizytatora, jednogłośnie pozytywną opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego [...] oraz zdecydowanie wyższe poparcie środowiska sędziowskiego, gdyż Zgromadzenie Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...] oddało 52 głosy „za”, przy 24 głosach „przeciw” i 21 głosach „wstrzymujących się”.

Odnosząc się do kandydatury Pana J. A. Rada podkreśliła, że posiada on krótszy staż orzeczniczy i otrzymał zdecydowanie niższe poparcie środowiska sędziowskiego, ponieważ zaledwie 32 głosy „za”, przy 39 głosach „przeciw” i 27 głosach „wstrzymujących się”, przy pozytywnej opinii Kolegium Sądu Apelacyjnego [...] oraz dobrej ocenie pracy, wystawionej przez sędziego wizytatora.

W podsumowaniu uchwały Rada stwierdziła, że o przedstawieniu z wnioskiem o powołanie na wolne stanowisko sędziowskie Pani L. O. zadecydował całokształt rozpatrywanych i ocenianych łącznie okoliczności sprawy, w szczególności duże doświadczenie orzecznicze kandydatki, pozytywna ocena kwalifikacyjna, umiejętności zdobyte w związku z pełnionymi funkcjami administracyjnymi w sądownictwie, a także opinia Kolegium Sądu Apelacyjnego oraz zdecydowanie wyższe poparcie Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...].

Pan J. A. (skarżący) wniósł do Sądu Najwyższego odwołanie. Zaskarżonej uchwale zarzucił naruszenia art. 2, art. 32 i art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Konstytucja RP) przez brak zastosowania przy ocenie kandydatów jednolitych i obiektywnych kryteriów dostępu do służby publicznej, równego traktowania oraz naruszenie zasad demokratycznego państwa prawa, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, które skutkowało odmiennym niż pierwotny (pozytywny), negatywnym wynikiem postępowania konkursowego. Zarzucił także naruszenie art. 35 ust. 2 i art. 42 ustawy o KRS przez dokonanie w zaskarżonej uchwale odmiennej niż pierwotna oceny kwalifikacji kandydatów, bez jednoznacznego uzasadnienia przyczyn takiej zmiany w świetle niezmiennych od tamtego czasu faktycznych, merytorycznych przesłanek kwalifikacji kandydatów.

Uzasadniając ww. zarzuty skarżący stwierdził, że w treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały Rada nie dochowała wymogu przedstawienia okoliczności stanowiących o przejrzystych kryteriach równorzędnego traktowania obojga kandydatów podczas dokonywania wyboru. W ocenie skarżącego ogólnikowe stwierdzenia o wszechstronnym i całościowym dokonaniu porównania kandydatów nie mogą świadczyć o spełnieniu wymogów konstytucyjnych, jak również przewidzianych w art. 35 ust. 2 i art. 42 ust. 1 ustawy o KRS, w szczególności iż

Rada odwołując się do tożsamyh kryteriów oceny co w uchylonej uchwale [...] podjęła odmienną decyzję, mimo iż zaskarżona w niniejszym postępowaniu uchwała nie została poprzedzona bezpośrednią oceną kandydatów, a jedynie wysłuchaniem Pani D. W. oraz Pana W. D., czego efektem było ustalenie okoliczności, iż wolne stanowisko sędziowskie przewidziane jest do wydziału cywilnego, która to okoliczność był już uprzednio znana. Ponadto skarżący zaznaczył, że Rada pominęła, iż on także ukończył studia podyplomowe z zakresu prawa cywilnego. W ocenie skarżącego zasada równego traktowania i zaufania obywateli do państwa wymaga przedstawienia przesłanek podjętej decyzji, zwłaszcza w sytuacji, gdy rekomendowana kandydatka jest członkiem Zgromadzenia Przedstawicieli Apelacji [...], które podjęło bezprecedensową i nieznajdującą oparcia prawnego uchwałę z 12 czerwca 2015 r., krytykującą uchwałę Rady [...], a ponadto miała dostęp do oceny kwalifikacyjnej skarżącego, bez wzajemności.

Skarżący podniósł także, że zaskarżona uchwała jest nie tylko sprzeczna z uchyloną uchwałą rady [...], ale jest także wewnętrznie sprzeczna, gdyż Rada powołując się w treści uzasadnienia na wskazania Sądu Najwyższego pominęła, iż Sąd Najwyższy podkreślił dopuszczalność jedynie formalnej kontroli uchwały na gruncie art. 179 Konstytucji RP i art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS oraz zaznaczył brak związania Rady wynikami głosowania Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...], zwracając uwagę na konieczność wszechstronnego umotywowania dokonanego przez Radę Wyboru, którego to kryterium zaskarżona uchwała nie spełnia.

W odpowiedzi na odwołanie Rada wniosła o jego oddalenie w całości. Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 35 ust. 2 i art. 42 ust. 1 ustawy o KRS Rada stwierdziła, iż w wyniku przeprowadzonego postępowania ustaliła, że kandydaci spełniają formalne kryteria ubiegania się o stanowisko sędziego sądu okręgowego, w związku z tym Rada przeszła do oceny spełnienia przez kandydatów kryteriów określonych w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS. Rada wyraźnie wskazała, jakimi kryteriami kierowała się przy ocenie kandydatów i uzasadniła swój wybór wskazując, że za kandydaturą Pani L. O. przemawiało duże doświadczenia orzecznicze, pozytywna ocena kwalifikacyjna, doświadczenie zdobyte w związku z

pełnionym funkcjami administracyjnymi, a także opinia Kolegium Sądu Apelacyjnego [...] i zdecydowanie wyższe od skarżącego poparcie Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...]. Na niekorzyść zaś skarżącego przemawiało krótsze doświadczenie w pracy orzeczniczej, niższe kwalifikacje zawodowe oraz zdecydowanie niższe poparcie środowiska sędziowskiego.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 2, art. 32 i art. 60 Konstytucji RP Rada stwierdziła, że zastosowała przy ocenie kandydatów jednolite i obiektywne kryteria oraz dokonała wszechstronnej oceny materiałów postępowania konkursowego, co znalazło odpowiedni wyraz w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały. Sama zaś zmiana rozstrzygnięcia, w sytuacji, gdy uchwała została podjęta w zgodzie z obowiązującym stanem prawnym i według kryteriów jednolitych dla kandydatów biorących udział w konkursie, nie może uzasadniać zarzutu naruszenia Konstytucji RP i stanowić podstawy do uchylecia uchwały Rady.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Odwołanie jest bezzasadne.

W wyroku III KRS 76/15 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że jednym z powodów uchylenie uchwały Rady było przyjęcie przez nią błędnego (nie mającego oparcia w zgromadzonym materiale) założenia, zgodnie z którym wybrany kandydat otrzymał bardzo dobrą ocenę kwalifikacyjną. Pani L. O. oraz Pan J. A. otrzymali bowiem pozytywne oceny kwalifikacyjne. W dalszej kolejności Sąd Najwyższy uznał odwołanie za uzasadnione, ponieważ Rada wybrała kandydata, który otrzymał wyraźnie mniejsze poparcie środowiska sędziowskiego, choć jego kwalifikacje nie przeważały nad kwalifikacjami uczestniczki postępowania konkursowego, która zaskarżyła uchwałę Rady. Sąd Najwyższy podkreślił jednocześnie, że zasadnicze znaczenie kryterium oceny kwalifikacji kandydata dla przedstawienia lub odmowy przedstawienia jego kandydatury z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziego oznacza z jednej strony, że wynik poparcia środowiska sędziowskiego nie może przeważać dokonanej w danym postępowaniu konkursowym oceny Rady co do niewystarczająco wysokich kwalifikacji kandydata do objęcia tego urzędu, a z drugiej - że nawet „zerowe” poparcie środowiska sędziowskiego nie przesądza o

odmowie przedstawienia kandydata, którego kwalifikacje zostały przez Radę wysoko ocenione (w prawidłowo przeprowadzonej procedurze nominacyjnej). Dlatego Rada powinna umotywować swój wybór, jeśli dotyczył on osoby, która uzyskała mniejsze poparcie środowiska sędziowskiego. W uzasadnieniu uchwały zaskarżonej w sprawie III KRS 76/15 takie uzasadnienie nie zostało przedstawione.

Wyrok w sprawie III KRS 76/15 potwierdza to, co wynika z dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego: dokonując wyboru kandydata, który otrzymał mniejsze poparcie środowiska sędziowskiego Rada ma obowiązek wyjaśnić motywy, jakimi kierowała się przyznając – w konkretnej procedurze nominacyjnej - kryterium poparcia środowiska sędziowskiego mniejszą wagę (wyrok Sądu Najwyższego z 23 kwietnia 2015 r., III KRS 13/15, niepubl.). Jeżeli natomiast obaj kandydaci spełniają w równym stopniu zasadnicze kryterium oceny kandydata do awansu na wyższe stanowisko sędziowskie, jakim jest ocena kwalifikacji, Rada nie ma obowiązku szczegółowego uzasadnienia, dlaczego dokonała wyboru tego kandydata, który otrzymał wyższe poparcie środowiska sędziowskiego. Nie ma zatem podstaw do stwierdzenia naruszenia art. 2, art. 32 i art. 60 Konstytucji RP oraz art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, skoro rozpoznając sprawę ponownie, Rada – spośród kandydatów o porównywalnych kwalifikacjach merytorycznych – wybrała kandydatkę legitymującą się wyższym poparciem środowiska sędziowskiego.

Z wyroku w sprawie III KRS 76/15 wynika również, iż dokonana w poprzedniej uchwale Rady ocena kwalifikacji odwołującego się w niniejszej sprawie (jako bardzo dobrych) nie miała oparcia w zgromadzonej w sprawie dokumentacji. Nie można zatem podzielić zarzutu naruszenia art. 35 ust. 2 i art. 42 ust. 1 ustawy o KRS poprzez podjęcie odmiennej decyzji przy zastosowania tożsamyh kryteriów oceny co w uchylonej uchwale nr [...]. Normy wynikające z tych przepisów nie mogą zostać naruszone przez Radę poprzez samo tylko podjęcie uchwały o przedstawieniu Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziowskie innego kandydata, niż w uchylonej uprzednio uchwale. Ponadto, Rada prawidłowo zastosowała przy ponownym rozpoznawaniu sprawy te same kryteria oceny kandydatów, opierając się tym razem na prawidłowo przeprowadzonej ocenie ich kwalifikacji (w oparciu o dokumentację). Skarżący i wybrana kandydatka uczestniczyli w wideokonferencji przeprowadzonej w postępowaniu zakończonym

uchyloną uchwałą. Ponownie rozpatrując sprawę, Rada nie musiała przeprowadzać kolejnej wideokonferencji. W tej sytuacji nie ma podstaw do stwierdzenia naruszenia art. 2, art. 32 i art. 60 Konstytucji RP oraz art. 35 ust. 2 ustawy o KRS.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

kc